

PROF. DR. MEHMET EMİN BİLGİÇ'İN ÖZGEÇMİŞİ

Prof. Dr. Mehmet Emin Bilgiç 8 Ocak 1916'da Isparta-Şarkıkaraağaç'ta doğmuştur. İlköğrenimini orada tamamladıktan sonra, 1932'de Yalvaç Ortaokulunu, 1935'de Ankara Erkek Lisesi'ni bitirmiştir. Prof. Bilgiç, aynı yıl sonunda açılan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine girmiş ve 1940 Mart ayında Fakülte'yi ilk bitirenler arasında Sumeroloji Kürsüsü'nden mezun olmuştur.

30 Nisan 1940'da Kürsü'nün ilmi yardımcılığına tayin edilmiş ve 1943'te "*Kapadokya Tabletlerine Göre Anadolu Kavimleri Üzerinde Araştırmalar*" adlı Doktora Tezini tamamlayarak "Felsefe Doktoru" unvanını almış ve Asistan kadrosuna atanmıştır. "*Çivi Yazılı Hukûkî-İktisadî Metinler, Bunlarda Geçen Borç ve Ödünç Tâbirleri*" konulu Doçentlik Tezinin kabulünden sonra, 1948 Kasım ayında "Üniversite Doçenti" unvanını almış ve 1949 Ocak ayında Kürsü'süne "Eylemli Doçent" olarak tâyin edilmiştir. 1949 Kasım-1950 Eylül tarihleri arasında Yedek Subay olarak askerlik görevini tamamlayarak, Fakülte'deki görevine dönmüştür. Bu arada bir yıldan fazla bir süre İngiltere'de ilmi araştırmalarda bulunmuştur. 1955 yılında Profesör kadrosu tahsisi üzerine Kürsü Profesörü olarak atanmıştır.

1960 Haziran'ında Fakülte'den ihraç edilen Prof. Bilgiç, Hamburg Üniversitesi'nden aldığı davet üzerine 1961-62 ders yılında orada çalışmış ve 147'lerin Üniversitelere iadeleri ile ilgili kanun üzerine Mayıs 1962'de tekrar Fakülte'deki Kürsüsüne dönmüştür. 1966 Kasım'ında Fakülte Dekanı seçilen Prof. Bilgiç, uzun yıllar Sumeroloji Kürsüsü Başkanlığı; Y.Ö.K.'ün teşekkülünden sonra da Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölüm Başkanlığı yapmıştır. 1983'de kendi isteği ile emekliye ayrılmıştır. Emekliliğinden sonra 10 yıl süre ile sözleşmeli olarak Sumeroloji Anabilim Dalı'nda göreve devam etmiştir.

Türkçe, Almanca ve İngilizce meslekî kitap ve makaleleri bulunan Prof. Dr. Bilgiç'in bazı makaleleri yabancı meslek dergilerinde yayınlanmıştır. Merkezî Berlin'de bulunan Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün 1965'de muhabir üyesi, 1975'de ise aslı üyesi olmuştur.

1971'den itibaren “*Türk Ocakları*”nın Genel İdare Kurulu Üyeliği, Genel Başkan Yardımcılığı ve Genel Başkanlığını yapmıştır. 1966 yılında kurulan Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü'nün ölümüne kadar başkanlığını sürdürmüştür.

Meslek çalışmaları dışında, Prof. Dr. Emin Bilgiç'in kültür, milli eğitim, milli ve sosyal meselelerimiz hakkında çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlanmış, pekçok yazıları bulunmaktadır. Bunları “*Milli Kültür Dâvâmız*” ve “*Maârif Dâvâmız*” adlı iki ciltte toplamıştır.

“*DTCF Anadolu Dergisi, Selçuklu Araştırmaları Dergisi, Türk Yurdu, Milli Kültür*” gibi muhtelif ilim ve fikir dergilerinin kurucusu olmuş ve bir kısmında redaksiyon heyeti başkanlığı ve yazı işleri müdürlüğü yapmıştır. 1984 yılında, başkanlığını vefat edinceye kadar sürdürdüğü “*Kültepe Tabletleri Yayın Komisyonu*”nu kurmuş ve değişik heyet üyesi meslekdaşları ile *Ankara Kültepe Tabletleri I, II ve III*'ü neşretmiştir.

1975 Mayıs-1978 Ocak ve 1979 Aralık-1980 devrelerinde ek görev olarak iki defa Kültür Bakanlığı Müsteşarlığı yapmıştır. “*Milli Kültür, Kültür ve Sanat ve Dünya Edebiyatından Seçmeler*” adlı dergileri de bu devrelerde Kültür Bakanlığı adına çıkarmıştır.

Prof. Dr. Emin Bilgiç, 20 Ocak 1996 günü âni olarak aramızdan ayrılmıştır.

Prof. Dr. Emin Bilgiç'in Yayınları:

Kitaplar

1. Kapadokya Metinlerinde Geçen Yerli Apellatifler ve Bunların Eski Anadolu Dilleri İçerisinde Yeri, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları No: 88, Sumeroloji Enstitüsü Yay. No: 2, Ankara, 1953, Türk Tarih Kurumu Basımevi.

2. Die Einheimischen Appellative der Kappadokischen Texte und ihre Bedeutung für die Anatolischen Sprachen, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları No: 96, Sumeroloji Enst. Yayın. No: 3, Ankara, 1954, Türk Tarih Kurumu Basımevi.

3. Tercüme: Arnold J. Toynbee'den: Dünya ve Garp (The World and The West), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlarından, Ankara, 1964, Ajans Türk Matbaası.

4. Milli Kültür Davamız, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1986.

5. Maarif Davamız, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1986.

6. AKT I, Türk Tarih K. Basımevi, Ankara 1990.

7. AKT II, Türk Tarih K. Basımevi, Ankara 1995.

8. AKT III, Stuttgart 1995.

Makaleler:

1. Asurca Vesikalara Göre Etilerden Önce Anadolu'da Maden Ekonomisi, Sumeroloji Araştırmaları, s.913-950, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Sumeroloji Enstitüsü Yayınları No: 1, İstanbul, 1941, Cumhuriyet Matbaası.

a- Fransızcaya F.R. Kraus tarafından kısmî tercümesi: L'économie des miteaux en Anatolie avant les Hittites..., Compte Rendu de la Seconde Rencontre Assyriologique International, Paris, 1951, p.99-102.

b- Archiv für Orientforschung XV s.128 v.d. (Güterbock tarafından hulâsa olarak Almancaya çevrilmiştir).

2. Kapadokya Tabletlerine Göre Anadolu Kavimleri Üzerinde Araştırmalar, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi 6 II, Sayı 1943, s.33-43.

a- Fransızcaya F.R. Kraus tarafından kısmî tercümesi: Rechercches sur les tribute Anatóliennes., Compte Rendu de la Seconde Rencontre Assyriologique International, Paris 1951, p.102-103.

b- Alıncaya H.G. Güterbock tarafından kısa aktarması: Unterschungen über die Volken Anatoliens auf Grund der Kappadokischen Tafeln, Archiv für Orientorschung XV (1951), s.129-130.

3. M.Ö. 2000 yıllarında Anadolu Kavimleri, III. Türk Tarih Kongresi (Kasım 1943), Türk Tarih Kurumu Yayın. IX. Seri, No.3, s.386-393, Ankara, 1948, T.T.K. Basımevi.

4. M.Ö. 1950-1850 yıllarında yazılmış vesikalardan Anadolu'nun ilk tarihi çağı hakkında elde edilen bazı mühim neticeler, III. Türk Tarih Kongresi (Kasım 1943), Türk Tarih Kurumu Yayın. IX. Seri, No: 3, s.563-569.

5. Anadolu'nun İlk Yazılı Kaynaklarındaki Yer Adları ve Yerlerinin Tayini Üzerine İncelemeler, Belleten 39 (1946), s.381-423.

6. Çivi Yazılı Hukuki-İktisadi Kaynaklar, Mahiyet ve Muhtevaları, Belleten 44 (1947), s.571-602.

7.a- Çivi Yazılı Kaynaklarda Geçen Başlıca Borç ve Ödünç Tabirleri, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi V 4(1947) s.419-445.

b. Die Wichtigsten Ausdrücke über Schulden und Darlehen in den Keilschrifttexten, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi V 4 (1947), s.447-454.

8. Anadolu'nun İlk Tarihi Çağının Ana Hatları ile Rekonstrüksiyonu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Derg. VI 5(1948), s.489-519.

9. Eski Babil Çağı Alış-Veriş Vesikalarının Münakaşalı Bir Meselesi ve İzah Yolu, IV. Türk Tarih Kongresi (Kasım 1948), s.220-225.

10. Umumi İktisadi Meseleler ve Borçlanan Bakımından Eski Babil ve Kapadokya Vesikaları Arasındaki Benzerlik ve Farklar, Belleten 59 (1951), s.333-338.

11. Çivi Yazılı İktisadi Metinlerde "Faiz" Meselesi, Belleten 59 (1951), s.339-347.

12. Die Ortsnamen der "Kappadokischen" Urkunden im Rahmen der alten Sprachen Anatoliens, Archiv für Orientforschung XV, Internationaler Zeitschrift für die Wissenschaft vom Vorderen Orient, Graz 1945-1951, s.1-37.

13.a- Hititlerden Önceki Anadolu Halkının evlilik Hukukunun Orijinal Tarafları, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Derg. IX, (1953), s.227-238.

b- Die Originellen Steiten im Eherecht der Vorhethitischen Bevölkerung Anatoliens, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Derg. IX (1952), s.239-250.

14. Sumerce ve Akadça Borç Mukavele ve Senetlerini Karakterlendiren Fiil Formülleri, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi XIV 1-2 (1956), s.39-40.

15. Anadolu'nun İlk Tarihi Çağının Mühim Bir Meselesi, Türk Tarih Kongresi (Nisan 1956), s.118-128, Ankara 1960, T.T. Kurumu Basımevi.

16. Birkaç Yeni Urartu Kıral Kitabesi, Türk Arkeoloji Dergisi IX-I (1959), s.44-48, Lev: XLII-XLIII.

17. 1959 Van-Toprakkale Sondajları ve Bölgedeki Çalışmalar, Türk Arkeoloji Dergisi, X-2 (1961), s.5-22, Lev.I-XVI (Prof. A. Erzen, Dr. Y. Boysal, Dr. B. Ögün ile müşterek makale).

18. Eski Mezopotamya Kavimlerinde Kanun Anlayışı ve Ananesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Derg. XXI 3-4 (1963), S.103-119.

19. Van Çevresi 1963 Çalışmaları, Türk Arkeoloji Dergisi XII-2 (1963), s.34-36. (Van and its Environs, Anatolian Studies XIV 1964), Journal of British Institute of Archaeology at Ankara, s.22-23).

20.a- 1964 Adilcevaz Kef Kalesi Kazıları, Anatolia (Anadolu) VIII, 1964, s.65-92, Lev: LXX, Res.1-3 (Baki Ögün ile birlikte).

b- Excavations at Kef Kalesi of Adilcevaz, 1964, Anatolia (Anadolu) VIII, 1964, s.93-124, Lev I-XX, Res. 1-3 (Baki Ögün ile birlikte).

21.a- Kültepe Höyüğünde Çıkan Üç Tablet, Anatolia (Anadolu) VIII, 1964, s.125-143, Lev: I-III.

b- There Tablets from the City Mound of Kültepe, Anatolia (Anadolu) VIII, 1964, s.145-1634, Lev.I-III.

22.a- Adilcevaz Kef Kalesi İkinci Mevsim Kazıları (1965), Anadolu (Anatolia) IX, 1965, s.: 1-10, Lev: I-XXIV (B. Ögün ile birlikte)

b- Second Season Excavation at Kef Kalesi of Adilcevaz (1965), Anadolu (Anatolia) IX, 1965, s.11-20, Pl. L-XXIV. (B. Ögün ile birlikte)

23. Adilcevaz 1965, Anatolian Studies XVI (1966, Journal of the British Institute of Archaeology at Ankara), s.28-29.

24. Die Türkischen Ausgrabungen in Gebiet Des Urartäischen Reiches, Deutsch-Türkische Gesellschaft E.V.Bonn, Mitteilungen, Heft 67 (1966), s.1-3.

25. Sumerliler, Türk Ansiklopedisi, c.XXX, s.115-134 (1981).

26. Atatürk, Fakültemiz ve Kürsümüz, Sumerliler'in Tarih, Kültür ve Medeniyetleri; (Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Armağan Dergisi).

27. Türk Ansiklopedisinin XXX. ve Mütecip Sayılarında çıkmış olan Tel Halaf, Tel Hassuna, Tel Harmal, Tel Agrab, Tel Brak, Tepe Gavra, Tepe Siyalk, Tel Asmar, Tel Billa, Tiglatpileser, Tukultininurta vs. maddeler.

28. Teşeba, Teşebaini, Türk Ansiklopedisi XXXI, s.144-148.

29. Tilkitepe, Türk Ansiklopedisi XXXI, s.217-218.

30. Toprakkale, Türk Ansiklopedisi XXXI, s.331-334.

31. Tufan Efsanesi, Türk Ansiklopedisi XXXI, s.442-450.

32. Ugarit, Türk Ansiklopedisi XXXII, s.486-489.

33. Ur, Türk Ansiklopedisi XXXIII, s.23-26.
34. Urartulular, Türk Ansiklopedisi XXXIII, s.35-48.
35. Urnammu, Türk Ansiklopedisi XXXIII, s.89-90.
36. Urnaş, Türk Ansiklopedisi XXXIII, s.
37. Uruk, Türk Ansiklopedisi XXXIII, s.94-99.
38. Van Kalesi, Türk Ansiklopedisi XXXIII, s.253-256.
39. Kültepe Tabletleri Üzerinde Yeni Çalışmalar ve Yeni İki Evlenme Vesikası, X. Türk Tarih Kongresi Bild. Ankara 1986.
40. Kapadokya Metinlerinde “Ebla”, XI.T.T. Kongresi, Ankara 1990, s.181-189.
41. “Ebla” in Cappadocian Inscriptions, Ankara 1992, “Sedat ALP’e Armağan”.